Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 83 (583) ♦ П'ятниця, 7 травня 1993 року ♦ Ціна 8 крб.

ЇДУТЬ ДО КИЄВА ГЕРОЇ

Незвичайно зарясніли, засяяли сьогодні на вулицях і майданах Києва Золоті Зірки — на урочистості з нагоди 48-ї річниці Перемоги над фашизмом до столиці з усіх областей України приїздять Герої Радянського Союзу і повні кавалери ордена Слави. Цей святковий захід здійснюється відповідно до Указу Президента Леоніда Кравчука «Про всенародне відзначення визволення України від фашистських загарбників» урядовим оргкомітетом, який очолює віце-прем'єр-міністр М.Жулинський, Міністерством оборони, Республіканською радою організацій ветеранів війни, праці і Збройних Сил, іншими громадськими організаціями.

(Закінчення на 2-й стор.).

Конфедерацій не буде

Виступаючи на зустрічі з керівниками республіканських засобів масової інформації, Президент Казахстану Н.Назарбаєв заявив, що в центральноазіатському регіоні не будуть створюватися конфедерації або інші державні об'єднання. Проте, за думкою Президента, це не заважатиме лідерам цього регіону й надалі здійснювати політику тіснішого економічного співробітництва.

Шановні читачі!

Преса України в скрутному становищі. Не вистачає паперу, не вистачає й коштів на папір, оплату послуг зв'язківців, видавництв. Важкі умови, які склалися для преси, повною мірою стосуються і «Голосу України».

За нинішніми цінами річна передплата на нашу газету має бути 6 тисяч крб.

І все ж ми не хочемо оголошувати нову передплату на друге півріччя. А пропонуємо інший варіант. Наші нинішні передплатники, які обрали «Голос України» на весь 1993 рік, мають доплатити по 1000 карбованців і це гарантує їм отримання газети протягом другого півріччя. А нові передплатники мають оформляти собі доставку газети за цінами: на півроку — 3 тисячі карбованців, на квартал — 1500 карбованців, на місяць — 500 карбованців.

Нагадуємо індекс. Видання українською мовою — 60955, російською — 60997.

Цитата дня

Не панікуйте. Підвищення цін на газ та інші енергоресурси припинено до розв'язання питання про поставку між прем'єр-міністрами Росії та України Чорномирдіним і Кучмою 11 травня.

На зріджений газ Росія виділила фонди всього на 40 відсотків від нашої потреби. Цю кількість газу було передано селу. Під час посівних робіт газ коштував значно дешевше, ніж нині. Тепер він іде за комерційними цінами. Ближчим часом балон газу може коштувати 12-18 тисяч карбованців. Такі ціни диктують комерційні структури Росії.

Вагони із зрідженим газом Росії стоять під нашим державним кордоном. Україна ж не має коштів викупити його. Національний банк цієї проблеми не розв'язує, уряд — теж. Тому населення у найближчі два-три тижні перебуватиме в критичному становищі: не буде газу в балонах навіть і за 16 тисяч.

· З виступу на сесії ВР народного депутата України Михайла МАЦЯЛКА 6 травня.

Від гріха подалі

Як повідомила служба громадських зв'язків Держатомнагляду України, дією попереджувального захисту зупинено і відключено від електромережі 5-й енергоблок Запорізької АЕС.

Неполадки спричинені коротким замиканням у схемі електроживлення системи управління і захисту реактора.

Блок виведено у ремонт. Порушень умов і обмежень безпечної експлуатації, а також змін радіаційного фону не спостерігалося. За міжнародною шкалою оцінок, подію віднесено до нульового рівня.

До третьої оборони Севастополя — готуйсь!

Міністр оборони України К.Морозов видав розпорядження командуючим ЧФ, ВМС України та військами Одеського військового округу не допустити проникнення на території військових частин та установ шовіністично настроєних народних депутатів Росії та інших екстремістів. Як стало відомо, вони збираються прибути до Криму 7 травня.

Міністр заборонив військовослужбовцям спілкуватися з ними. Офіцерів, які порушать цю вимогу, буде звільнено з армії.

Везете з собою гроші? Порахуйте їх

Державний митний комітет України розповсюдив нові правила вивезення з України рублів. Віднині громадянам України дозволяється вивозити рублеву готівку в сумі, що не перевищує 50 тисяч рублів з номіналом не нижче однієї тисячі рублів. Тим, що виїжджають у службові відрядження, дозволяється додатково вивозити рублі в сумі, що вказана в дозволі банку про видачу коштів без обмеження номіналу купюр. Громадянам-нерезидентам з 1 травня дозволяється вивозити тільки суму рублів, зазначену у в'їзній митній декларації. Вивезення та ввезення українських карбованців готівкою громадянам- нерезидентам дозволяється лише за довідкою уповноваженого банку про їх придбання. Наші громадяни можуть вивезти до ста тисяч карбованців без права використання їх за кордоном.

А народові, як завжди: вирішувати

Парламент боснійських сербів більшістю голосів відхилив мирний план Венса-Оуена й постановив винести остаточне рішення щодо цього плану на референдум, який відбудеться 15 і 16 травня. Коментуючи це рішення, Президент Союзної Республіки Югославія Д.Чосич наголосив, що парламент боснійських сербів прийняв найгірше рішення, яке завдало поразки політичній мудрості.

Репліка

«КОБЗАР» ПІД МУХОЮ

Купують тепер — що хто хоче. Точніше — хто що може. Бо коли забагнеться придбати, приміром, аеропорт, а в кишені лише на свистульку з бузини, то тут, як каже один знайомий, ви мені вибачте.

Дубенський завод гумово-технічних виробів — з підприємств далеко не елітарних, але грошву завжди мав і тепер має. То чому б йому, питається, не придбати щось таке... Ну, наприклад, книжковий магазин «Кобзар». А то все гума та гума: як не килимки до порогу, то ще якась чортівня — ні найменшого тобі духовного злету...

Сказано — зроблено. Як повідомила газета «Вісті Рівненщини», дубенські гумовики таки заволоділи «Кобзарем». І одразу ж до однієї зали завезли дзиглики, а в іншій, як кажуть поінформовані люди, мають на увазі розташувати пивний бар. Правда, дещиця площі залишилася і для книг. І воно, напевне, справедливо. Бо якщо у барі не буде, скажімо, тарані, то в цьому випадку здорово може виручити поезія. Пивко, твердять знавці, непагано йде під «Енеїду», не кажучи вже про «Заповіт»...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Офіційно

ДЕКРЕТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Єдиний митний тариф»

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 259) такі зміни:

а) пункт «и» статті 19 викласти в такій редакції:

«и) інші товари та інші предмети, що визначаються Кабінетом Міністрів України»;

б) пункт «в» статті 20 викласти в такій редакції:

«в) в інших випадках, що визначаються Кабінетом Міністрів України».

2. Установити, що надання пільг щодо обкладання митом товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України, звільнення від обов'язкового продажу валюти на міжбанківському валютному ринку України, провадиться шляхом прийняття постанов (розпоряджень) Кабінету Міністрів України.

3. Цей Декрет набуває чинності з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА
Міністр Кабінету Міністрів України
В. ПУСТОВОЙТЕНКО.

м. Київ
23 квітня 1993 року
№ 36—93

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури та Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури

Відповідно до Закону України «Про адвокатуру» **постановляю:**

Затвердити положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури та Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
5 травня 1993 року
№ 155/93

(Ці положення будуть надруковані в найближчих номерах газети).

І. ПЛЮЩ: «Нам потрібно не об'єднуватися, а солідаризуватися...»

У Києві Голова Верховної Ради України І. Плющ прийняв першого заступника міністра закордонних справ Російської Федерації А. Адамішина.

Вітаючи гостя, І. Плющ зазначив, що відносини України й Росії мають розвиватися за принципами взаємної вигоди, а проблеми, які виникають між двома країнами, треба якомога швидше розв'язувати. А. Адамішин сказав, що він за дорученням Президента Росії Б. Єльцина здійснює поїздку до країн СНД як спеціальний посланник і розпочав її візитом до Києва. Мета його приїзду в Україну — грунтовно обговорити з українським керівництвом ситуацію, яка виникла між двома державами, а також з'ясувати, що можна було б зробити для покращення двосторонніх взаємин. В українській столиці вже відбулися бесіди А. Адамішина з главою зовнішньополітичного відомства А. Зленком та міністром у справах національностей і міграції О. Ємцем. На прохання гостя І. Плющ висловив свою думку щодо налагодження тісного співробітництва між нашими країнами. При цьому глава українського парламенту наголосив, що нині вкрай необхідно зберегти українсько-російські економічні зв'язки і негайно розв'язати проблему взаєморозрахунків. За словами І. Плюща, дехто з російських політиків ще мріє про відновлення колишнього СРСР і каже, що Україна прийде до Росії на колінах. Але такі сподівання марні. «Нині Україні й Росії потрібно не об'єднуватися, а солідаризуватися і співробітничати на постійній основі», — заявив Голова Верховної Ради. І. Плющ запропонував провести двосторонні українсько-російські переговори на рівні Президентів, глав парламентів, прем'єрів та міністрів закордонних справ. Глава українського парламенту торкнувся деяких інших проблем, які існують у взаєминах між двома державами.

На зустрічі був присутній Надзвичайний і Повноважний Посол Російської Федерації в Україні Л. Смоляков.

Тарас ПЕТРІВ.

БУДУТЬ ГАРАНТІЇ, БУДУТЬ ТОВАРИ

На запрошення австрійської сторони у Відні перебувала урядова делегація на чолі з віце-прем'єр-міністром України В. Пинзеником. У ході зустрічі з Федеральним канцлером Австрійської Республіки Ф. Враницьким гості з України поінформували його про хід економічної реформи на Україні, ухвалені урядом і парламентом рішення, спрямовані на перехід до ринкової економіки. Значна увага в розмові була приділена питанням інтенсифікації розвитку двосторонніх торговельно-економічних зв'язків, укладення з цією метою відповідних угод.

В. Пинзеник та федеральний міністр фінансів Ф. Лацина підписали угоду про надання гарантій для сприяння експорту австрійських товарів та послуг в Україну. Відбулась зустріч з федеральним міністром державної економіки та транспорту Австрії В. Кліма. З представниками ділових кіл Австрії обговорювались конкретні проекти, що мають реалізуватись в рамках відповідних кредитних гарантій.

Парламентська хроніка

КВІТЛИ ЗАКОНИ, МОВ ВИШНЕВИЙ ЦВІТ

Денне і вечірнє засідання 5 травня

Як то завжди буває у природі: не всі квіти стають плодами. Долі законопроектів, які виносяться на розгляд парламентаріїв, мов тих квіток на дереві: не всім випадає бути схваленими.

Денне засідання було цілком присвячене обговоренню **Концепції національної програми ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, соціального захисту громадян на 1993—1994 роки і період до 2000 року.** Дискусія на цю тему естафетою перейшла від ранкового засідання, де доповідали міністр у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС Г. Готовчиць і голова постійної Комісії з питань Чорнобильської катастрофи В. Яворівський. До такого прискіпливого розгляду Концепції депутатів певною мірою спонукала ще й спеціальна виставка, розгорнута у фойє третього поверху під назвою «Діяльність Академії наук України з чорнобильської проблематики». Відкриваючи денне засідання, В. Шовкошитний у своєму виступі закликав накласти мораторій на рішення уряду урізати соціальні гарантії чорнобильцям, які надано їм законом про статус потерпілих від аварії на ЧАЕС. Він додав, що не можна розв'язувати проблеми за рахунок людей, які зазнали горя. Парламентарії підтримали пропозицію свого колеги. Після голосування Концепція національної програми була прийнята у першому читанні.

На вечірньому засіданні продовжували обговорювати ядерну тематику. Йшлося про участь України у Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу. З доповіддю виступив перший заступник голови Держкомітету України з ядерної та радіаційної безпеки Г. Копчинський. Він наголосив, що згаданий документ має фундаментальне значення у системі правових положень, які визначають безпечне використання атомної енергії. Депутати проголосували за приєднання нашої держави до згаданої Конвенції.

Наступний законопроект **«Про кредитні спілки»**, який розглядався у другому читанні, вкотре «розквіт» пустоцвітом. Парламентарії відхилили його. Ось думки з цього приводу кількох із них.

М. ПАРАСУНЬКО: Сьогодні фінансові, матеріальні можливості основної частини населення республіки не відповідають функціям і завданням кредитних спілок. Необхідно, щоб рівень заробітної плати відповідав рівневі цін, які сьогодні, до речі, не регулюються.

Протилежної думки дотримується В. КОЛІНЕЦЬ: Закон про кредитні спілки не пройшов суто з політичних міркувань. Його заблокували соціалісти. Справа у тому, що прийняття такого документа стимулювало б приватизацію і розвиток фермерських господарств. До речі, українська діаспора за кордоном вижи[ла] лише завдяки тому, що лю[ди] об'єднувалися у кредитні спілки.

Останній документ, розглянутий на вечірньому засіданні, був проект закону **«Про міжнародні договори»**. Доповідав міністр закордонних справ України А. Зленко. Законопроект прийнято у першому читанні. Робочий день депутатів закінчився розглядом пункту порядку денного під назвою «Різне».

Сергій ДАНИЛЕНКО.

УРЯД ЗВІТУВАТИМЕ. АЛЕ ЧЕРЕЗ ДВА ТИЖНІ

Ранкове засідання 6 травня

Вказівки на місцях про підвищення цін — а дехто з депутатів переконував, що це вже аж ніяк не чутки,— визначили порядок денний ранкового засідання.

Постало питання: коли уряд зможе звітувати перед Верховною Радою? І не лише з приводу підвищення оптових цін, про що вже є декрет, а взагалі про зроблене за ті шість місяців, на які урядові надали надзвичайних повноважень. Звичайно, за цей строк навряд чи можна було вийти з кризи, але за цей час можна простежити тенденції в економіці і дати оцінку діяльності уряду.

Обговорюючи можливу дату звітування Кабінету міністрів, депутати пропонували заслухати і обговорити звіт на закритому засіданні, розглянути наслідки зовнішньої політики уряду, адже зростання цін «прийшло» ззовні — подорожчали російські енергоносії. Депутати були, мабуть, одностайні в тому, що на засіданні має бути присутній Президент України Л. Кравчук. А Л. Скорик розцінила нападки більшості на роботу уряду взагалі як намагання повернутися до «Советського Союзу», що викликало неабияке обурення в залі. Вона до того ж нагадала, що до закінчення строку надзвичайних повноважень ще два тижні. Коли вони минуть, тоді й можна буде заслухати звіт.

Депутат Г. Алтунян висловив побоювання, що у такому разі ми днями вже з магазинів дізнаємося про підвищення цін. Тому треба ввести мораторій на дії уряду у цьому напрямі.

Віце-прем'єр В. Пинзеник попросив утриматися від голосування за такий мораторій і повідомив, що поки що підвищено тільки оптові ціни. Щодо вказівок на місцях — то це або дезінформація, або провокація.

Проте зрозуміло, що коли підвищено оптові ціни, не «чекатимуть» і роздрібні.

Зрештою депутати прийняли рішення: доручити уряду розглянути соціально-економічне становище в країні і доповісти про це 18 травня на відкритому пленарному засіданні за участю Президента Л. Кравчука. А до того будь-які заходи щодо підвищення роздрібних цін для населення урядові не вживати.

Олексій БРЕУС.

Інтерв'ю в кулуарах

ЦІНИ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ

Можливе значне підвищення цін (у середньому в чотири рази), що очікуване найближчим часом, спричинило гострі дискусії на сесії Верховної Ради України. І якщо уряду для оцінки ситуації і вироблення програми дана відстрочка до 18 травня, то народні депутати свої оцінки та прогнози висловлюють уже сьогодні.

Микола ШКАРБАН: Сьогодні в парламенті йде дискусія на предмет того, чи може плавати камінь, якщо під каменем мати на увазі нашу економіку. Уряд, безумовно, запізнюється з ринковими реформами, їх випереджає лібералізація цін, що зовсім не додає нашій економіці плавучості. За монополії державних підприємств, монополії цін будь-яке цінове підвищення є виходом із ситуації лише на короткий час. Окрім того, різні політичні сили намагаються звинуватити одна одну в цьому підвищенні. Але економічні закони працюють незалежно від політичних баталій. Потрібно сформувати ринок товарів, праці, капіталу і, головне, розпочати приватизацію. Якщо ми не поставимо нашу економіку так, щоб вона вільно «плавала» в умовах ринку, то «потонути» можемо всі, незалежно від партійності і віросповідання. Якщо уряд не наздоганятиме ситуацію, яка вже є, а діятиме на випередження, тоді виживемо.

Степан ПУШИК: Я хочу знати, хто в нас керує державою? По-перше, прийняті нами закони не виконуються. По-друге, ми сьогодні відбираємо в людей останню надію, і навіть нічого народу не кажемо. Чому перші особи держави не виходять на засоби масової інформації зі своїми прогнозами: це нас чекає через тиждень, це — через місяць, а це — на перспективу? Поки що ми багато говоримо, ще більше обіцяємо, а на ділі немає нічого.

На перше місце в державі вийшов злодій, який використовуючи недосконалість наших законів та інші можливості, нагромаджує свої капітали. По-третє, у нас немає державної ідеології.

Юрій НЕСТЕРЯК.

ІРАНСЬКА НАФТА ЗА НАШЕ ВУГІЛЛЯ

Кілька меморандумів про взаєморозуміння, що стосуються двостороннього співробітництва в економіці і промисловості, підписали Іран і Україна. Як повідомило агентство ІРНА, цими документами, під якими поставили підписи віце-прем'єр-міністр України Юлій Іоффе і міністр гірничодобувної і металургійної промисловості ІРІ Хосейн Махлуджі, передбачається розвиток зв'язків у геології, розвідуванні і видобутку корисних копалин, обміні науково-технічною інформацією, технічній підготовці персоналу. Досягнуто угоди в галузі транспорту і туризму.

Віце-прем'єр України провів також переговори з міністрами закордонних справ, промисловості, важкої промисловості, нафти та енергетики Ірану. Зокрема, у ході проведеної зустрічі з міністром нафти ІРІ Голямом Реза Ага-заде було висловлено намір укласти угоду про розширення зв'язків у галузі нафти і газу. Раніше повідомлялось про готовність Ірану закуповувати українське вугілля.

Передбачається, що переговори з ряду питань, які цікавлять обидві сторони, будуть завершені в ході візиту до Ірану голови українського парламенту Івана Плюща, що розпочинається 10 травня.

Вітаємо!

МІКРООРГАНІЗМИ — РІЧ СЕРЙОЗНА

Редакторська та Консультативна ради Міжнародного біографічного центру (Великобританія) назвали Людиною року Валерія Веніаміновича Смирнова — академіка АН України, лауреата ряду державних та іменних премій імені Д. Заболотного, автора більш як 300 наукових публікацій. 30 винаходів і «хрещеного батька» 12 кандидатів та 3 докторів наук. Очолюючи Львівський інститут епідеміології і мікробіології, згодом Інститут мікробіології та вірусології АН України у Києві, Валерій Смирнов досяг світового визнання в галузі дослідження біосинтезу біологічно активних речовин бактеріями, основ біотехнології високоактивних препаратів з живих культур мікроорганізмів, що дозволило створювати нові препарати для медицини і сільського господарства.

Вл. інф.

НА ФОТО: академік В. СМИРНОВ.

ЇДУТЬ ДО КИЄВА ГЕРОЇ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

У боях за звільнення України від гітлерівців, виявлені при цьому хоробрість і відвагу високе звання Героя було присвоєно 755 бійцям і командирам 43 національностей. У пам'яті людей старшого покоління назавжди збереглися їхні імена і подвиги. Селянський хлопець з Сумщини, тричі Герой Радянського Союзу, льотчик-винищувач Іван Кожедуб. Двадцять п'ять гвардійців-артилеристів на чолі з лейтенантом Петром Широніним, які мужньо захищали Харків біля села Таранівки від фашистської танкової навали. Відважна українська дівчина — снайпер Людмила Павлюченко. Група бійців-автоматників — росіяни Микола Пєтухов, Іван Семенов, Василь Сисолятин, Василь Іванов, які першими форсували Дніпро і своєю звитягою багато в чому забезпечили успіх операції за визволення Києва. Герой Корсунь-Шевченківської битви грузин Вахтанг Чиковані. Один з героїв визволення Бучача на Тернопільщині узбек Халім Набієв...

Майже 50 років тому, відразу ж після вигнання гітлерівців з Києва, було засновано орден Слави трьох ступенів, яким нагороджували солдатів і молодших командирів за особливу звитягу в боях.

Нині в Україні мешкають 677 Героїв Радянського Союзу і 219 повних кавалерів ордена Слави. Усіх їх запрошено до Києва на святкові урочистості. Сьогодні в них, як співається у відомій пісні, «зі сльозами на очах» зустрічі з друзями-однополчанами; завтра зранку — спільна зустріч у київському Будинку офіцерів з керівними працівниками Кабінету міністрів, Міністерства оборони, Республіканської ради ветеранів війни, праці і Збройних Сил. Увечері в палаці «Україна» — урочисте засідання з нагоди Дня Перемоги. В ньому візьмуть участь гості — Герої, ветерани війни — кияни, представники молодіжних та інших громадських організацій. Передбачається, що на урочистому засіданні виступить Президент Леонід Кравчук.

На 9 Травня намічено урочистий похід колони Героїв, кавалерів ордена Слави, ветеранів Великої Вітчизняної війни по Хрещатику, покладання вінків і квітів до Вічного вогню у парку Слави, поклоніння могилам полеглих воїнів.

Слава вам, мужні, хоробрі визволителі й захисники України!

Володимир ЧЕРКАС.

Прем'єра

БЕЗПРОСВІТНА ЛЮБОВ

Швед І. Бергман написав п'єсу «Сцени з подружнього життя», а режисер Т. Криворученко поставив її у Київському Молодіжному театрі. Українська мова Бергмана трохи суконна, що не дивно для іноземця, зате автор непогано знає життя і розуміється на деяких садомазохістських надмірностях нашої земної любові. Втім, режисер Тарас Криворученко, маючи здоровий погляд на світ, дещо зглядив оті надмірності, і вийшло — просто про любов, любов безпросвітну, як довічна каторга. А нещасно-щасливу подружню пару грають Людмила Дементьєва та Валерій Легін. Сцена, на якій вони грають, настільки незатишна, настільки не схожа на людську квартиру, що здається — актори ось-ось випадуть з театру на вулицю Прорізну. І люди там скажуть: о, ще двоє, утомлених і нещасних, як ми. Навіть не здивуються. А хотілось би, щоб здивувалися: о, а звідки це випали такі талановиті й красиві артисти? А-а, з Молодіжного театру... Ну, то інша річ. Ці — можуть!

Я теж знаю, що можуть. Але, мабуть, і вони втомилися від нашого шведського життя.

Христофор ГРУША.

На фото: Тарас Криворученко.

НА ВЕСНЯНОМУ ПОЛІ УКРАЇНИ

За станом на 3 травня засіяно понад 9,2 мільйона гектарів, у тому числі по ярому клину — понад 8,8 мільйона гектарів, або 56 відсотків до прогнозу.

Серед областей, що найуспішніше ведуть сівбу по ярому клину, Чернівецька, Тернопільська, Івано-Франківська та Вінницька. Повільніше розгортаються роботи на Луганщині, Закарпатті, Харківщині та на Чернігівщині.

Вирощення цукрових буряків має для України стратегічне значення. Нинішнього року цією культурою буде засіяно понад 1,4 мільйона гектарів. Зараз це прогнозне завдання виконано майже на 83 відсотки — засіяно трохи більше 1,2 мільйона гектарів. Серед передових — Херсонська (240 відсотків до прогнозу), Донецька, Дніпропетровська та Чернівецька області. На жаль, відстають Чернігівщина, Сумщина, Волинь.

Картоплярі цього року мають засадити бульбами 297,6 тисячі гектарів. На звітний період посаджено її на 160 тисячах гектарів. Значно відстають Сумщина, Харківщина, Чернігівщина та Полтавщина. Трохи краще склалися справи на території Республіки Крим, Запорізької, Чернівецької та Донецької областей.

Практично на рівні минулого року висіваються однорічні трави. Відсіялися Одещина, Полтавщина та Тернопільщина. Належить підтягнутися трудівникам Дніпропетровської, Львівської, Житомирської та деяких інших областей.

Доволі успішно проведено посівну на ячмінних і вівсяних полях: більшість господарств уже завершили роботи. Однак у цілому лише на три чверті виконано завдання з сівби льону-довгунця і лише наполовину — соняшника на зерно.

Морозний місяць травень?

За агрометеорологічним прогнозом УкрНДПТІ «Агроресурси», травень цього року буде прохолодний. Підвищується ймовірність приморозків навіть у третій декаді місяця.

Продиктовано в номер

«ОНКОЛОГІЯ-МЕДТЕХНІКА-93»

Так називається виставка, організована швейцарською фірмою «Мораг» при підтримці АН України. Виставка проходитиме 10—16 травня у Торгово-промисловій палаті у Києві. Тут представлено діагностичне й електромедичне обладнання, хірургічний інструментарій для ядерної медицини, фармакологічні засоби і препарати для хіміотерапії. Учасники— 20 відомих фірм з Австрії, Франції, Німеччини, Японії, США, Чехії, Польщі.

Знай наших!

РЕКОРДИ, РЕКОРДИ...

Комітет економіки та ринку обладміністрації зафіксував рекорди Чернігівщини в одержанні середньої зарплатні. Найвищі показники мають співробітники брокерської контори Укрсоцбанку, які отримали на руки у березні по 331.466 карбованців. Працівники елеваторної та зернопереробної промисловості одержали по 113 тисяч, Прилуцької тютюнової фабрики — по 98 тисяч, Чернігівської фабрики «Сіверянка» — по 81 тисячі карбованців. Є й інші рекорди. Так сім'я доглядачів колгоспної худоби Тарасенків з Кошарища Куликівського району, озброєна вилами і працюючи без вихідних, за дві свої зарплати може придбати лише куфайку.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Оказії

А ЩЕ ВЧИВ ПІП: НЕ ВКРАДИ!

Цю історію розповіла газета «Донеччина». І довго в неї не вірила моя щиро віруюча сусідка Петрівна. Зателефонував на місце подій, до автора і переконався: таки правда свята — вибачте на цьому слові.

Голова Новоєлизаветинської сільради, що у Красноармійському районі, О. Шевчук, уже збирався вечеряти, коли йому зателефонувала сусідка: «Яковичу! То не вашого, бува, кабанця на мотузці перед сном вигулюють?» Голова до хліву — порожньо. За рушницю — і на вулицю. Наздогнав крадіїв, пальнувши угору: гуртом уже дотягли кабанця майже до машини. Політичному поцікавився: «Що ж ви, хлопці, робите? Де ваша совість?» Культурного діалогу не вийшло. Крадії почали лаяти голову, а потім ще й заходилися духопелити, примовляючи: «Совість їсти не хоче, ми — хочемо!..»

Невідомо, чим би це скінчилося, якби сусідка не вдарила на сполох. Прибігли люди рятувати свою місцеву владу хто з вилами, хто з дрюком. І вже збиралися гамселити крадіїв, коли один з них заходився хреститися. Та так самовіддано, так професійно...

Як згодом з'ясувалося, серед незваних гостей був... піп з сусіднього села Новотроїцького. А «кумпанію» йому склав... дільничий з села Новопавлівка Межівського району Дніпропетровщини. Важко вірити в Святе Письмо і Карний Кодекс, коли так «говіють» служителі культу і Закону, але...

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецька область.

Коротко

ЗВ'ЯЗКИ — БЕЗ КОРДОНІВ

Підписано угоду про співробітництво між ужгородською культурно-освітньою організацією «Матіца словенська» та Будинком Матіца словацька в місті Михаловце. Документом передбачається поширення та пропаганда цими осередками словацького фольклору, народних звичаїв та традицій, поглиблення зв'язків між рмо- та греко-католиками Закарпаття і Східної Словаччини. В середині 1993 року в Михаловце заплановано провести координаційну зустріч словаків, які проживають в Угорщині, Румунії, Польщі, Україні та колишній Югославії.

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

НЕ ЗАБУДУТЬ НІ СОЛДАТА, НІ ВДОВИ

До 50-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників розпорядженням представника Президента у Київській області Івана Капштика та голови обласної Ради Василя Сінька вирішено здійснити ряд важливих заходів. Крім урочистих зборів, зустрічей, вшанування ветеранів війни, будуть використані всі можливості для їх соціального захисту. Не забудуть місцеві органи влади і про родини загиблих воїнів. Чим можуть, допоможуть і колишнім солдатам, і вдовам

Микола КОВАЛЬ.

ПРАЦЮЄМО НА ЛІКИ

320 тисяч доларів виділила в грудні минулого року облдержадміністрація на закупівлю найнеобхідніших медикаментів за кордоном. Понад мільярд українських карбованців передбачено виділити з обласного бюджету на це нинішнього року. Тим часом Запорізька фармацевтична фабрика працює за застарілими технологіями і її вплив на забезпеченість ліками аптек та лікувальних закладів непомітний.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запорізька область.

ДІЛИМО НА П'ЯТЬ

Покращилось становище з пальним на Сумщині. Це результат введення в експлуатацію нових потужностей по виробництву стабільного бензину та зрідженого газу на Качанівському газопереробному заводі. П'ята частина нафтопродуктів залишається в розпорядженні підприємства для бартерних операцій.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

Спорт

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ВОЛЕЙБОЛ. Київ. Чемпіонат Європи. Жінки. Відбірковий матч Україна — Швеція — 3:0.

ГАНДБОЛ. Бровари (Київська область). Чемпіонат Європи. Чоловіки. Відбірковий матч Україна — Молдова — 29:10.

ФУТБОЛ. Першість країни. Перша ліга. 31 тур. «Приладист» — «Евіс» — 1:1, «Прикарпаття» — «Металург» — 1:0, «Динамо-2» — СК «Одеса» — 0:2, «Рось» — «Артанія» — 0:0, «Автомобіліст» — «Шахтар» — 3:0, «Десна» — «Поліграфтехніка» — 0:0, «Скала» — «Сталь» — 1:0, «Закарпаття» — «Хімік» —2:2, «Норд-АМ-Поділля» — «Темп» — 1:0, «Нива» — «Кристал» — 5:1.

ПЕРЕХІДНА ЛІГА. 24 тур. «Електрон» — «Нафтохімік» — 1:2, «Авангард» — «Океан» — 3:0, «Промінь» — «Торпедо» — 2:1, «Фетровик» — «Динамо» — перенесено, «Лисоня» — «Прометей» Д. — перенесено, «Олімпік» — «Антрацит» — 2:1, «Нива» — Борисфен» — «Прометей» Ш. — 0:0, «Море» — «Шахтар» — 0:1, «Фрунзенець» — «Гірник» — 2:2.

КУБОК УЄФА. Перший фінальний матч. «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина) — «Ювентус» (Турін, Італія) — 1:3.

ЗЛОЧИН, ЯКОГО НЕ МАЄМО ПРАВА ЗАБУТИ

До такої думки прийшли учасники науково-практичної конференції «Слобожанщина: голодомор 1932—1933 років», яка завершилась у Харкові. Про це повідомили журналістам на прес-конференції, яку влаштувало в Києві Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Сьогодні можна з певністю говорити (і документи це неспростовно стверджують), що організатором і натхненником цього нечуваного злочину супроти українського народу була ВКП (б) — КПРС, за якою ще й досі схлипують деякі наші співвітчизники і вимагають відновлення її діяльності в Україні. І не тільки партійна верхівка, яка надсилала в області свої директиви, що були по суті смертним вироком українському селянству. А й ті злюмпенізовані активісти, так звані «буксирники», які вивірали з рук спухлої від голоду дитини останню картоплину.

Отож, на думку організаторів та учасників конференції у Харкові, в нашій державі треба провести Всенародний суд над ВКП(б) — КПРС, як організатором і виконавцем найбільших злочинів проти українського народу.

Право: точка зору

У черговому звіті із засідання Тимчасової парламентської комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом (див. «Голос України» від 13 березня ц. р.) ми не приховували подивування членів комісії з приводу заяви на засіданні першого заступника Генерального прокурора України Юрія Гайсинського про те, що закону про боротьбу з організованою злочинністю не потрібно. Бо, мовляв, правова база для цього у нас є. При цьому автор матеріалу виніс у заголовок слова одного з народних депутатів, який саркастично зазначив: якщо дотримуватися логіки Ю. Гайсинського, то для боротьби з мафією нам було б достатньо десяти Божих заповідей.

Незабаром після публікації звіту редакція отримала статтю двох шанованих юристів-науковців Володимира Сташиса з Харкова та киянина Олександра Свєтлова з письмовим проханням народного депутата Юрія Гайсинського оприлюднити їхню думку на сторінках «ГУ», що газета й робить.

Однак, враховуючи те, що питання прийняття чи неприйняття закону про боротьбу з організованою злочинністю сьогодні для нашого суспільства — одне з найпринциповіших, ми визнали за необхідне вислухати й прихильників протилежної точки зору — голову Тимчасової комісії ВР з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом Віктора Слєсаренка та професора Української академії внутрішніх справ Петра Кривошеїна. За ким з них істина, судити вам, шановні читачі.

ЗАКОНУ ПРО БОРОТЬБУ З МАФІЄЮ НЕМАЄ, ТА ВІН І НЕ ПОТРІБНИЙ

Читаючи пресу, можна зробити висновок, що організована злочинність раптово впала з неба, з'явилася несподівано за останні три-чотири роки. Нічого подібного! Організовані бандитські групи, що мали на озброєнні не тільки пістолети, гвинтівки й автомати, а й кулемети, гранати, вантажні автомобілі, діяли в Україні впродовж п'яти-семи років після війни. Тоді в органах міліції були створені й активно працювали відділи боротьби з бандитизмом (ВББ). До середини 50-х років більшість банд було ліквідовано, а відділи боротьби з ними — розформовані. Звичайно, у 60—80-ті роки бандитські напади мали місце, але вони були поодинокі.

Що стосується організованих груп так званих злочинців з «білими комірцями», які чинять значне розкрадання і хабарництво, то вони ніколи не припиняли своїх дій. Немає потреби наводити широковідомі кримінальні справи про розкрадачів і хабарників, викритих і засуджених у 70—80-ті роки.

То що ж змінилося за 90-ті роки в організованій злочинності? Тільки те, що її стало більше, аніж десять-п'ятнадцять років тому, злочинці краще організовані й озброєні. Чи можемо ми боротися з цією злочинністю? Безперечно. Як спеціалісти, які сорок років займалися практичною і науковою роботою, пов'язаною з боротьбою із злочинністю, ми можемо з цілковитою упевненістю сказати, що всі кримінально-правові міри покарання за це в Україні є. І нас дивує розгорнута в пресі за останні шість-десять місяців кампанія, нібито правоохоронні органи не можуть боротися з організованою злочинністю, бо нема закону про це, «ми не можемо притягнути до кримінальної відповідальності організаторів злочинних груп», «міри покарання за організовану злочинність украй низькі» тощо.

Відкриємо Кримінальний кодекс України. У статті 19 йдеться про співучасть. Частина 2 визначає, що, нарівні з виконавцями, іншими співучасниками злочинів є організатори, підбурювачі й пособники.

Отже, закон прямо каже: організатор — це співучасник злочину. Як же закон визначає організатора? Ним, згідно із ч. 4 цієї ж статті, визнається особа, яка організувала скоєння злочину чи керувала його вчиненням. У «Кримінальному кодексі Української РСР. Науково-практичному коментарі» (Київ, «Політвидав», 1987, — стор. 74), яким користуються всі правники, прямо розшифровується роль організатора — він підшуковує співучасників, визначає об'єкт злочинного зазіхання, розробляє план скоєння злочину і виконує інші дії, необхідні для досягнення злочинних цілей. Отже, організаторові немає потреби брати особисту участь у злочині. Сама його організаторська діяльність карається тією ж статтею закону, що передбачає відповідальність виконавця. Організатор убивства — відповідає за вбивство, організатор розкрадання в значних розмірах — за розкрадання в значних розмірах, організатор рекетирської групи — за вимагання (терміну «рекет» у кримінальному аконодавстві нема) і т. д. До того ж, у вказаному вище Коментарі (стор. 75) прямо сказано, що організатор злочину — найнебезпечніша фігура серед інших співучасників, а у п. 2 ст. 41 КК України закріплено положення, що скоєння злочину організованою групою при визначенні покарання є обставиною, що обтяжує відповідальність.

А тепер — про проблеми кримінальної відповідальності учасників організованих озброєних злочинних груп. Якщо така група зорганізувалася для нападу на підприємства, заклади, організації чи на окремих осіб, то це кваліфікується як бандитизм. Причому відповідальність за статтею 69 КК України аж до 15 років позбавлення волі настає за самий факт організації банди, навіть якщо вона ще не скоїла жодного злочину. В Коментарі Кримінального кодексу (стор. 286) вказано, що в деяких випадках бандою може бути визнана і така озброєна група осіб, що зорганізувалася для скоєння (але навіть ще не скоїла) одного тяжкого злочину.

Як же борються (за наявності закону про бандитизм) органи МВС з цим найнебезпечнішим різновидом організованої злочинності? Ось офіційні цифри. За 1991 рік в Україні усіма судами республіки за бандитизм засуджено 12 чоловік, а в 1992 році... Скільки? Неймовірно, але факт! Жодного!!! То який ще потрібен закон для боротьби з бандитизмом? А за зберігання чи носіння вогнепальної зброї в 1991 році засуджено 681 чоловіка, а в 1992 році 836. Отже, ніхто з них не належав до організованих груп, якщо за бандитизм ми нікого з них не притягнули до кримінальної відповідальності. Можливо саме про це слід більше говорити засобам масової інформації?

БУВ БИ ЗЛОЧИНЕЦЬ,.. А СТАТТЯ ЗНАЙДЕТЬСЯ

А який кримінальний закон потрібен для боротьби з корупцією? Це поняття — не кримінально-правове, воно охоплює кілька злочинів з корисливими цілями, що їх скоюють працівники державного апарату. В КК є норми про відповідальність за розкрадання державного чи колективного майна в особливо значних розмірах (ст. 86-1), що передбачає покарання до 15 років позбавлення волі, за отримання хабара (ст. 168) — до 15 років позбавлення волі, і за службові зловживання (ст. 165) — до 5 років позбавлення волі. Закони є, а як вони виконуються? Кричимо, що скрізь корупція, хабарництво, а за 1991 рік засуджено за отримання хабара по всій Україні 81 чоловіка, а в 1992 році — 76 (в середньому 3 на область).

Повернімося до проблем відповідальності тих, хто дає злочинцям поради, консультації, переховує гроші, здобуті злочинним шляхом, або «відмиває» їх у легальних комерційних структурах. Невже наші закони тут безсилі? Неправда, всі вказані вище дії також є, відповідно до Кримінального кодексу, видом співучасті у злочині. В ч. 6 тієї ж статті 19 КК сказано, що пособником визнається та особа, яка сприяє під час скоєння злочину порадами, вказівками, наданням засобів чи ліквідацією перепон, а також особа, що заздалегідь обіцяла приховати... предмети, здобуті злочинним шляхом. Отже, той, хто дає поради чи консультації, як вчинити злочин, зберігає чи «відмиває», легалізує гроші, здобуті злочинцями, сам є за законом співучасником цього злочину і несе за це кримінальну відповідальність за тією статтею, за якою кваліфікуються її виконавця. Якщо особа радила або консультувала виконавцю, вона є співучасником убивства, якщо переховувала гроші, здобуті крадіжкою або хабарництвом, вона є співучасником цих злочинів тощо.

Серед аргументів тих, хто виступає за прийняття закону про боротьбу з організованою злочинністю, є і такий: треба посилити покарання за цей вид злочину. Нам не зрозуміло, що слід посилювати, бо практично за всі злочини, які чинить організована група, закон і так встановлює максимальні, найбільш суворі в нашому Кримінальному кодексі міри покарання.

ТРЕБА БОРОТИСЯ, А НЕ ВИМАГАТИ ЗАКОНУ

І, нарешті, про поняття «мафія». Знову йдеться про те, що в нас немає закону про боротьбу з мафією. Немає — і він абсолютно не потрібний, адже мафією (з легкої руки журналістів) називають ту ж організовану злочинність. Звідки походить цей термін?

Мафією, починаючи з середньовіччя, в Італії називали глибоко законспіровану, добре організовану і дисципліновану злочинну організацію, що «славилася» надзвичайною жорстокістю. Наприкінці XIX — на початку XX століть масова еміграція італійців до США принесла мафію і в цю країну. Слід відзначити, що ані в Італії, ані в США терміну «мафія» у кримінальному кодексі немає, а членів цих груп притягують до відповідальності не за належність до мафії, а за конкретне вчинення злочину (вбивство, хабарництво, вимагання і т. д.). А ось на Сході діють у багатьох країнах китайські організовані злочинні угруповання, які називаються «тріада». Так що, готувати і закон про боротьбу з тріадою?

Декілька слів про організаційно-правові заходи боротьби з організованою злочинністю. Пишуть, що ми не можемо вживати заходів охорони свідків, які викривають злочинні дії. Це теж неправда. У Кримінальному кодексі є норма (ст. 180), яка карає до 4 років позбавлення волі за перешкоджання з'явленню свідків, потерпілих, експертів до суду, спонукання їх до відмови від давання показань або ув'язнення шляхом загрози вбивством, насиллям, знищенням майна цих осіб або їхніх близьких родичів..., а так само загрозу вчинити вказані дії шляхом помсти за раніше дані показання або ув'язнення.

Як бачите, закон є. І нехай правоохоронні органи ним користуються, охороняючи свідків, потерпілих та експертів. А щоб звинувачені або їхні близькі не знали адрес свідків, можна вказувати (за згодою слідчого) в процесуальних документах інші адреси. За бажанням свідка, який побоюється за своє життя, йому можна і зараз змінити прізвище або ім'я (що, до речі, має право зробити будь-який громадянин) через органи МВС ЗАГСу.

Ми далекі від думки, що не можна змінювати наше кримінальне законодавство. Ми прихильники його вдосконалення і, будучи нині членами комісії з питань підготовки нового Кримінального кодексу України, обстоюємо внесення багатьох змін до кримінального законодавства. Але необхідних. Може, і з якихось аспектів боротьби з організованою злочинністю. Але ми твердо переконані, що нині не можна говорити про те, що кримінальне законодавство не дає можливості боротися з нею. Дає. І треба боротися, а не вимагати нового закону.

Володимир СТАШИС,
професор, проректор Української юридичної академії;

Олександр СВЄТЛОВ,
професор, завідувач відділу кримінально-правових проблем Інституту держави і права АН України.

ПРЕДМЕТ ПОЛЕМІКИ НОВИЙ, А АРГУМЕНТАЦІЯ — СТАРА

Тему організованої злочинності, спершу як порушення питання в кримінологічному плані, обговорюють з середини 1988 року. Ставлення до неї було різне. Хто доводив факт консолідації осіб злочинної орієнтації і потенційну можливість організованої злочинності впливати на економічну та політичну системи держави. Хто, мабуть, з політичних мотивів, заперечував, зводячи її до рівня групових загальнокримінальних злочинів. Причому «стабілізаторами» громадської думки, хоч як дивно, були керівні прокурорські працівники. Сьогодні — це вже загальновизнане соціальне явище, і полеміка перемістилася у сферу кримінального права. Її предметом тепер є доцільність прийняття нового закону, безпосередньо спрямованого проти організованої злочинності. Але, що цікаво, предмет полеміки змінився, а аргументація дискутуючих залишилась по суті та сама.

Прихильники негайної розробки і прийняття згаданого закону на підставі результатів узагальнення практики й аналізу чинного кримінального законодавства, вважають, що відсутність спеціального закону про організовану злочинність обеззброює правоохоронні органи в боротьбі з цим кримінально-правовим явищем, оскільки чинне законодавство не дає змоги притягти ватажків організованих злочинних груп і деяких їх членів, котрі не брали безпосередньої участі в здійсненні конкретного злочину. Сторона-опонент переконує громадськість у протилежному, стверджуючи, що норми Кримінального кодексу (затверджений 28 грудня 1960 року) цілком забезпечують потреби практики, даючи можливість ефективно протистояти організованій злочинності і правоохоронним органам, лотрібно тільки краще працювати, а не вимагати нового закону. При цьому як основний, нищівний аргумент цитують положення ст. 19 КК України, а нерідко — у запалі полемічного завзяття — і коментар до цієї статті подають як законоположення.

Що ж, у юриспруденції одним з найнадійніших способів обгрунтування власної думки є аналіз чинного законодавства. Проробимо й ми такий аналіз і спробуємо бути неупередженими, надавши читачеві можливість зробити з цього аналізу власні висновки.

(Закінчення на 5-й стор.).

ПРЕДМЕТ ПОЛЕМІКИ НОВИЙ, А АРГУМЕНТАЦІЯ — СТАРА

(Закінчення. Початок на 4-й стор.).

Отже, стаття 19 КК України, названа «Співучасть», говорить: «Співучастю визнається умисна спільна участь двох або більше осіб у вчиненні злочину». Процитоване слід розуміти так, що коли два чоловіки або більше здійснюють одне, приміром, шахрайство чи одне вимагання, то їхні дії відповідно до ст. 143 (шахрайство) чи ст. 144 (вимагання) КК слід кваліфікувати за ч. 2 цих статей, де встановлено: шахрайство..., здійснене за попередньою змовою групою осіб..., карається позбавленням волі на строк до п'яти років з конфіскацією майна або без конфіскації чи виправними роботами на строк від одного року до двох років з конфіскацією майна чи без такої. Аналогічну кваліфікувальну (таку, що посилює відповідальність) ознаку, тобто попередню змову групи осіб, закріплено в ч. 2 ст. 144 КК, тільки покарання передбачене у вигляді позбавлення волі на строк до семи років.

Так записано в Законі, так чинять особи, які застосовують його. Здавалося б, усе ясно: закон є, санкції його суворі. Та уявімо собі, що ті ж люди здійснили не одне шахрайство, а сто, або не одне вимагання, а в сто разів більше. Чи зміниться юридична оцінка і міра відповідальності винних? Ні, не зміниться, і все ними скоєне повністю охоплюється положеннями названих норм. Кваліфікація і міра покарання залишаться ті самі і в разі, коли та ж сама група, припустимо, шахраїв спеціально організувалася для злочинної діяльності: орудує протягом ряду років і отримуваний кримінальний доход є для її членів постійним джерелом безбідного існування.

Отже, норма про співучасть застосовна тільки до окремо взятого, одного злочину, але не до злочинної діяльності так званих співучасників, членів злочинної групи. Такий Закон. Звідси правомірна й конкретна постановка низки запитань:

1) чи може ч. 1 ст. 19 КК виконати свої регулятивну та профілактичну функції в боротьбі з організованою злочинністю, що має на увазі злочинну діяльність (роботу) на постійній основі?

2) чи відповідає вона принципові соціальної справедливості, вираженому в кримінальному праві через принципи індивідуалізації кримінальної відповідальності та персоніфікації покарання?

3) чи сприяє ця норма досягненню цілей покарання (ст. 22 КК)?

Відповідь очевидна і неспеціалістові.

Заради справедливості відзначимо, що в 1989 році законодавець увів до деяких статей Особливої частини КК як кваліфікувальну обставину поняття організованої групи, істотно збільшивши міру відповідальності. Дуже вчасна і правильна поправка. Однак власного (автентичного) тлумачення йому не дав, а судові й доктринальні роз'яснення з цього приводу не витримують критики — вони не дають змоги на практиці відрізнити просто злочинну групу від організованої злочинної групи та інших різновидів групового способу скоєння злочину (в КК їх більше десятка).

КОЛИ СТАТТЯ БЕЗСИЛА

Далі у ч. 2 ст. 19 КК сказано: «Співучасниками злочину, поряд з виконавцями, визнаються організатори, підмовники та пособники». Якщо перекласти процитоване на загальнодоступну, сикулярну мову, то законодавець своєю установою визначив сценарій, список людей, які спільно діють (співучасників), і розподілив між ними ролі: одному — організовувати, другому — намовляти, третьому — підсобляти. Причому, що вельми важливо, у скоєнні не взагалі якогось злочину або їх серії, а цілком конкретного діяння. Пояснимо це зауваження. Так, підмовник, наприклад, може бути визнаний винним у виконанні своєї ролі тільки в тому разі, якщо він схиляє іншу особу до скоєння цілком певного злочину (Грицьку, вкради!), а не загалом закликає до збагачення протиправним шляхом.

Тепер розберемося в сутності припису щодо організованої злочинності. За ілюстрацію візьмемо для ясності злочинну групу, що організувалася, припустимо, для наркобізнесу. Члени групи не озброєні і кожен з них виконує відведену йому роль: займається придбанням сировини, що містить наркотики; переробляє її і виготовляє готовий продукт; доправляє (транспортує) наркотик в потрібне місце; збуває привезений наркотик; охороняє свого ватажка; готує їжу для інших членів і пере їхню білизну; веде фінансове господарство групи, тримає «общак» і т. ін.

Як бачимо, хто з членів групи безпосередньо займається злочинним ремеслом, тобто виконує об'єктивну сторону складу злочину, передбаченого ст. 229-1 КК, а хто зайнятий обслуговуванням перших, виконуючи охоронні, кулінарні, пральні та інші функції, але всі вони, підкреслимо, — члени однієї організованої злочинної групи. Що ж з цього випливає? — запитає читач. Справді, цікаво.

Відповідно до ст. 229-1 КК під назвою «Незаконне виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання або збут наркотичних засобів» до кримінальної відповідальності можуть бути притягнені лише ті з членів групи, хто займався злочинним ремеслом безпосередньо, тобто хто виготовляв, купував, зберігав, перевозив, пересилав або збував наркотичні засоби. Охоронці, перукарі, кухарі та інші члени, котрі виконували функції обслуговування злочинної групи (до речі, будь-якої профілізації, а не тільки тієї, що розглядається), перед законом не відповідальні і стаття 19 КК стосовно них безсила — їхні дії не підпадають ні під роль організатора, ні під будь-яку іншу роль.

«Як же так, — обуриться знавець кримінального права, — адже всі вони — пособники!»

Розберімося. В ч. 6 ст. 19 КК зафіксовано: «Пособником визнається особа, яка сприяла вчиненню злочину порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод, а також особа, яка заздалегідь обіцяла сховати злочинця, знаряддя і засоби вчинення злочину, сліди злочину або предмети, добуті злочинним шляхом». І це все, це вичерпно. Навіть у настільній книзі сучасних юристів — «Кримінальний кодекс Української РСР. Науково-практичний коментар» 1987 року видання нічого, що виходило б за рамки описаних тут пособницьких дій, не запропоновано. Його автори, спираючись на глибину та широту своїх спеціальних знань, не наважилися розширити закон вказівкою на дії щодо надання, наприклад, іншого фізичного чи інтелектуального сприяння злочинцеві.

Однак коментар не закон, а думка його автора, А суд, прокурор і слідчий мають керуватися тільки законом.

Ми свідомо відмовляємося від викладу власного погляду на пособництво та від зіставлення його з діями охоронців, прачок, касирів та інших, названих у нашому прикладі, членів організованої злочинної групи. Читач і без юридичної консультації спроможний розібратися, що турбота охоронця — берегти як зіницю ока життя й здоров'я свого боса, а обов'язки кухаря — не ховати в каструлях знаряддя та засоби вчинення злочину або предмети, здобуті злочинним шляхом, а турбуватися про здорову та смачну їжу для своїх співтоваришів тощо.

Зі свого боку ми лише дозволимо собі поставити співгромадянам чергове запитання: «Якщо розглянуте положення ч. 6 ст. 19 (а іншого в КК немає) показує, що закон не дозволяє притягти до кримінальної відповідальності навіть усіх членів злочинної групи, то невже чинне законодавство таке сильне, що здатне покласти край (або початок кінця) організованій злочинності?

А ЯК БУТИ З ОРГАНІЗАТОРОМ «БЕЗДІЯЛЬНИМ»?

Велика полеміка розгорнулася навколо фігури «організатора». Організатор — це співучасник злочину, його організаторська діяльність карана за тією самою статтею Закону, що передбачає відповідальність виконавця. Грунтуючись на цих загальноприйнятих ознаках співучасті, декотрі автори вважають їх цілком достатніми і встановлення будь-яких нових ознак, що додатково характеризують організатора, категорично заперечують.

А декотрі з таким трактуванням поняття ролі організатора не погоджуються і поки що марно намагаються довести, що далеко не кожного разу діяльність цього суб'єкта співучасті перебуває у сфері кримінально-правового регулювання. Чия правда?

Знову відкриваємо КК на сторінці про співучасть і цитуємо: «Організатором визнається особа, яка організувала вчинення злочину або керувала його вчиненням».

Допитливий читач, звичайно ж, помітив, що законодавець об'єднав в організаторі дві ролі. «Організувати» є не що інше, як заснувати, створити, об'єднати щось. Стосовно групового злочину це означає заснувати, створити злочинну групу, об'єднати людей для вчинення злочину. «Керувати» — бути на чолі чогось, управляти, завідувати, тобто очолювати вчинення злочину, керувати ходом злочинної операції. Але справа, однак, не в погрішності змісту. Головне в тім, що особа може бути визнана винною за дії по організації однієї злочинної акції кількома суб'єктами: організатор вбивства відповідає за вбивство, організатор зґвалтування — за зґвалтування, вчинене групою осіб, тощо. Начебто все просто і ясно —розкривай, затримуй, засуджуй за всією суворістю закону. Та практика застосування закону виявляється значно складнішою, і питання, які вона ставить, не такі й прості. Ось одне з них. Чи карається особа, яка створила неозброєну групу насильників або сутенерів по здиранню «охоронних» грошей у повій, але особисто жодної участі ні в підготовці (організації), ні у скоєнні (керівництві) злочинів не брала? Кримінальний кодекс відповідного законоположення не містить, коментар до нього про це мовчить. Як бути, чим керуватися тому, хто застосовує право? Відповідь закладено в п. 2 ст. 6 Кримінально-процесуального кодексу (КПК), що приписує припинення кримінального переслідування через відсутність у діях такої особи складу злочину. Ця рекомендація належить до числа наскрізних. Лише організатор озброєної групи, тобто банди, стане перед судом за всі її злодіяння, незалежно від того, був він їхнім безпосереднім керівником або виконавцем чи навіть не здогадувався про злочини, що їх коїла банда. Він винен за самий факт створення банди.

Організатор — бездіяльний (якщо можна так назвати) недоступний кримінальному закону за злочинну діяльність створеної ним групи неозброєних людей ще й того, що в законі немає визначень понять злочинної групи, організованої злочинної групи і навіть банди (ст. 69 КК проголошує «Бандитизм»). Не встановлені, зрозуміло, й межі кримінальної відповідальності організаторів таких груп. Це те, що стосується Загальної частини Кримінального кодексу, а в Особливій його частині відсутні поняття виконавця, організатора, підмовника та пособника. Ось Вам, шановний читачу, і вінець юридичної думки.

Отже, Кримінальним кодексом передбачено кримінальну відповідальність за групове скоєння злочину лише тих осіб, котрі безпосередньо брали в ньому участь, але не за вияв організованої злочинності, що передбачає і бездіяльних організаторів, і інших членів злочинної групи, які особисто не брали участі у виконанні конкретного складу злочину.

На цьому можна було б поставити крапку, коли б не різка і не завжди заслужена критика на адресу правоохоронних органів, насамперед — МВС. Лають їх за погане розкриття злочинів, за неефективний захист життя, здоров'я та майна осіб, котрі виконують свій громадянський та службовий обов'язок щодо розкриття та розслідування злочинів, за те, що число осіб, які незаконно зберігають і носять вогнепальну зброю, рік у рік зростає, а суди республіки мало засуджують хабарників, бандитів та злодіїв усіх мастей. У чому причина? — питають критики, котрі визнають наш Кримінальний кодекс чи не за найкращу книгу на світі. І тут таки безапеляційно заявляють, що для успішної боротьби з організованою злочинністю, як і злочинністю загалом, необхідні не спеціальний закон і не підрозділи, наділені особливими повноваженнями, а чіткі методи виявлення, розкриття та розслідування злочинів, механізм яких нібито дано в Законі про оперативно-розшукову діяльність. Вони також не заперечують проти покращання матеріально-технічного забезпечення служб, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю та зміцнення їх висококваліфікованими кадрами.

Важко взяти під сумнів щирість побажань цих авторів. Та хіба можна серйозно розраховувати на успіх, використовуючи в боротьбі з новим явищем старі методи і засоби? Медики усього світу, наприклад, одразу ж і назавжди відкинули хірургічний скальпель як засіб боротьби зі СНІДом. А зарубіжні юристи нехай і не так швидко, але зрозуміли, що організована злочинність неборима без створення спеціальних законів і самостійних, статутних підрозділів, що застосовують ці закони.

Упертість, з якою декотрі з учених-юристів і юристів-практиків протидіють прийняттю спрямованого проти організованої злочинності закону і створенню в органах внутрішніх справ і Служби безпеки спеціальних підрозділів для боротьби з цією злочинністю, не може не дивувати. Вони визнають організовану злочинність як відносно нове соціальне явище, засуджують зло, яке воно несе громадянам країни, а пропонують ті ж самі радянські методи і засоби; вони критикують правоохоронні органи за неметкість і бездіяльність, щоправда, за принципом «куди дивиться міліція?», і нічого окрім застарілих до непристойності норм КК УРСР з коментарями 1987 р. не пропонують; вони вимагають зміцнення матеріально-технічної бази правоохоронних органів, нових, додаткових фінансових ін'єкцій, ніби не знаючи, що робиться з новим вином, улитим в старі міхи; вони ніби не знають, що і нині діючі в системі МВС підрозділи для боротьби з організованою злочинністю перебувають в порочному колі потрійного підпорядкування, що в деяких регіонах країни склалася практика припинення кримінальних справ за злочини, скоєні організованими злочинними групами, зводячи нанівець роботу цих спеціальних підрозділів і дискредитуючи їхніх працівників.

Петро КРИВОШЕЇН, доктор юридичних наук, професор Української академії внутрішніх справ.

Віктор СЛЄСАРЕНКО, народний депутат України, голова Тимчасової комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом.

Експрес-інформація

ЗУПИНИТИ КОМУНІСТИЧНУ АГРЕСІЮ

закликали Президента Росії Б. Єльцина представники Російського руху за демократичні реформи. У прийнятій ними заяві зазначено, що Б. Єльцин повинен діяти рішуче й робити все для того, щоб швидше прийняти нову Конституцію й провести нові вибори.

Тим часом демократично настроєні депутати Верховної Ради Росії збирають підписи народних обранців за розпуск з'їзду народних депутатів.

НІ ВАШИМ, НІ НАШИМ

Створити демілітаризовану зону в Нагірному Карабасі запропонував Президент Азербайджану А. Ельчибей. У своєму інтерв'ю він сказав, що в Карабасі не повинні дислокуватися ні вірменські, ні азербайджанські війська. А. Ельчибей також додав, що забезпечувати правопорядок у вірменських селах регіону повинна вірменська міліція.

БЛИЗЬКОСХІДНІ ПЕРЕГОВОРИ: ПРОГРЕСУ НЕМА

Ізраїль продовжує займати жорстку позицію з основних питань, винесених на переговори між палестинською й ізраїльською делегаціями, що проходять у Вашингтоні. Про це заявила глава палестинської делегації Аш-Шафі. Вона також додала, що на переговорах не досягнуто прогресу, оскільки Ізраїль прагне встановити мир в регіоні на власних умовах.

СУД ПЕРЕНЕСЕНО

Шість членів Народного фронту Молдови, звинувачені у вбивствах та диверсіях на території Придністров'я минулого року, висловили бажання замінити адвокатів. Їхнє прохання було задоволено, внаслідок чого засідання суду переноситься на невизначений термін.

ЗВОДЯТЬ РАХУНКИ!

Указом Президента Литви А. Бразаускаса звільнено з посади посла цієї держави в США С. Лазорайтіса. На президентських виборах, які проходили в лютому в Литві, С. Лазорайтіс був опонентом Бразаускаса.

ООН: ПЕРЕД ТРИБУНАЛОМ — КАДРОВІ ПЕРЕСТАНОВКИ

Генеральний секретар ООН Б. Галі звернувся до Ради Безпеки ООН з пропозицією створити міжнародний трибунал, який би займався розглядом військових злочинів на території колишньої Югославії. Представники ООН повідомили, що Рада Безпеки в найближчому майбутньому діятиме згідно рекомендацій Б. Галі.

Генеральний секретар ООН також призначив своїм спеціальним представником у Югославському регіоні колишнього міністра закордонних справ Норвегії Т. Столтенберга.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

НАША ЯДЕРНА ДИЛЕМА

ЧИ ДОПОМОЖЕ ДОСВІД АВСТРІЇ ЇЇ РОЗВ'ЯЗАТИ!

Дискусія щодо умов, а останнім часом і доцільності ядерного роззброєння України не вщухає ні в стінах парламенту, ні на майданах. Ця ж тема є однією з провідних у діалогах між Києвом, Москвою та Вашингтоном.

Точка зору

Дуже часто, однак, ці діалоги нагадують розмову сліпого з глухим. Я не буду говорити про те, що наше «прагнення стати у майбутньому» без'ядерною державою в інтерпретації американських та російських лідерів, а особливо засобів масової інформації дивним чином трансформувалося у «зобов'язання» бути нею вже нині.

Правда, останнім часом тиск на Україну дещо послабшав. Так, стаття посла США в Україні п. Попадюка в «ГУ» за 30 квітня цього року, на мій погляд, позитивно дисонує з його попередніми виступами і дає підстави вважати, що США дещо применшили метал у голосі при розмові з нами і, схоже, хочуть досягти розумної домовленості. В цій ситуації Україна може і повинна зробити крок назустріч, не поступаючись при цьому своїми інтересами. Але для цього спочатку з'ясуємо: які ж інтереси є для нас пріоритетними — ядерний щит, який до того ж тримає чужа рука, чи все ж таки незалежна й демократична держава? Відмова позбутися ядерної зброї однозначно призведе до ізоляції України, «виштовхування» її з Європи. Чи можлива демократія в таких умовах «боротьби за всіма азимутами»? Ні, за таких умов можливий тільки один устрій — диктатура. Чи не тому за збереження ядерної зброї виступають не тільки щирі патріоти, а й дехто з червоно-коричневих?

Пора зрозуміти, що світ далекий від ідеалу, він не такий, яким ми хочемо його бачити, він є таким, яким є — нерідко жорстоким і несправедливим. Так, Америка нас примушує віддати те, що є нашою власністю. Але водночас зважмо й на те, що ця власність — далеко не іграшка і побоювання США не такі вже й безпідставні.

Ситуація просто не може далі бути невизначеною. Очевидно, що певні кола Росії у відносинах з Україною роблять ставку на створення якомога більшої кількості проблем і якомога довшого їх нерозв'язання. Мета — дестабілізація ситуації в Україні і, користуючись фактично монополією на зовнішню пропаганду, створення її іміджу як підступної й нецивілізованої країни. Питання ядерної зброї — одна з таких проблем. Зволікання з її розв'язанням — не на нашу користь. Тим більше, що славнозвісний закон Паркінсона стверджує: пускання будь-якої проблеми на самоплив лише ускладнює її розв'язання.

Тому, повторюю, вихід треба шукати, причому такий, який би задовольнив усі сторони. Чи можливо це? На мій погляд — так. І для цього треба звернути увагу на так званий Державний договір про відновлення незалежної і демократичної Австрії, який було укладено 1955 року між Великобританією, СРСР, США та Францією з одного боку і Австрією — з іншого. За цією угодою великі держави зобов'язалися поважати незалежність та територіальну цілісність Австрії, недоторканність її кордонів, гарантували неможливість «аншлюсу» (тобто воз'єднання з Німеччиною), а альпійська республіка проголошувала намір бути нейтральною й демократичною.

Аналогічна багатостороння угода між Україною, США та Росією, а, можливо, й Великобританією та Францією з подібними зобов'язаннями, включаючи ще одне — без'ядерність України, — могла б бути компромісом, виграшним для усіх сторін. Дійсно, Росія б утвердилася в ролі єдиної ядерної держави на сході Європи, Захід домігся б знищення частини стратегічних ракет колишнього Союзу, тривалої стабільності у цьому регіоні, а Україна правовим шляхом унеможливила б зазіхання на себе чи на якусь частку своєї території.

Ніхто з наших партнерів по угоді не ставитиме свого підпису під чимось новим — адже всі ці принципи вже фігурують як у Статуті ООН, так і в Хельсінкських угодах. Однак ставлення як до самої ідеї, так і до проекту угоди, яка б гарантувала безпеку України в обмін на її без'ядерний статус, висвітлить реальні, а не декларовані наміри партнерів. Можна ще багато говорити про плюси пропонованого підходу. Головним же з них з точки зору ймовірності втілення є те, що подібний прецедент уже був у новітній історії людства. Механізм є, працює вже мало не 40 років і працює непогано, тобто відповідна пропозиція України виглядала б цілком природно. То, може, зважимося?

Павло ЖОВНІРЕНКО.

Політичні баталії

Вірний принципам — іди у відставку

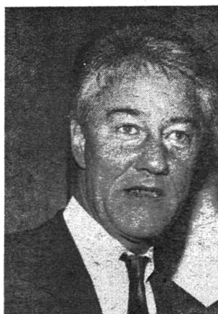

Фото ДПА.

Бйорн Енгхольм — голова Соціал-демократичної партії Німеччини та прем'єр-міністр землі Шлезвіг-Гольштейн — вирішив піти у відставку з усіх ним обійманих постів. Він також повідомив про намір не виставляти свою кандидатуру під час наступних виборів федерального канцлера.

Сьогодні це провідна тема для німецьких засобів масової інформації. Чому? По-перше, СДПН — основна опозиційна партія країни. По-друге, Б. Енгхольм — один з найпопулярніших політичних діячів у ФРН.

Приводом для відставки стала заява Б. Енгхольма про те, що у 1987 році він дізнався про інтриги проти нього тодішнього прем'єра Шлезвіг-Гольштейна Баршеля не 12 вересня, (як він це повідомив парламентській комісії, що розслідувала так звану «аферу Баршеля»), а на тиждень раніше. Здавалося б, дрібниця. Але, як зазначають німецькі засоби масової інформації, Б. Енгхольм залишився вірним власним ідеалам та принципам, а його відставка — значний внесок у «політичну гігієну».

Втім, як зазначають оглядачі, у лідера СДПН були вагоміші підстави для відставки. Він не зміг створити міцну опозицію правлячому Християнсько-демократичному союзові (ХДС). Соціал-демократи під його керівництвом вносили дуже мало корисних і обґрунтованих пропозицій щодо важливих питань, які обговорював парламент. Сьогодні СДПН не має чітких орієнтирів на майбутнє. Крім того, позиції Б. Енгхольма підточила внутріпартійна конкуренція, яку глава партії не зміг вгамувати через певну нерішучість і непослідовність.

Тепер перед соціал-демократами, які переживають серйозну кадрову кризу, стоїть завдання не потонути у взаємних суперечках і звинуваченнях і перед виборами виступити як сильний політичний суперник ХДС. За словами ведучого німецької телепрограми ЦДФ країні та її нинішньому урядові потрібна сильна опозиція.

Олексій ЄВСІКОВ.

Подробиці

УДАРИМО СОМОМ ПО РУБЛЮ

Як ми вже повідомляли, парламент Киргизстану більшістю голосів висловився за введення в республіці національної валюти — сома. Він буде єдиним платіжним засобом у Киргизстані. Попередня «вартість» сома — 150—200 рублів.

Виступаючи на сесії парламенту. Президент країни А. Акаєв сказав: «Ми зробимо все можливе, щоб не допустити одночасного обігу на території республіки і сома, і рубля». Разом з тим передбачено, що взаєморозрахунки з державами СНД здійснюватимуться через банки в рублях.

Стало також відомо, що Міжнародний валютний фонд, Всесвітній банк та ряд західних країн-кредиторів нададуть Киргизстану у вигляді довгострокових кредитів 240—260 мільйонів доларів для створення фонду стабілізації національної валюти.

На цій же сесії А. Акаєв склав тимчасово взяті на себе повноваження глави уряду. Кабінет очолив нинішній прем'єр-міністр республіки Т. Чингишев.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

ПОНЕДІЛОК

10 травня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Три дні в Києві. Фестиваль слов'янської співаної поезії. Передача 1.
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з історії України та всесвітньої історії XX століття за 1992—1993 навчальний рік.
9.05 Ф. Шопен. Концерт для фортепіано з оркестром.
9.45 Худ. фільм «Афганський злам».
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Пропоную гру.
16.30 Фант-лото «Надія».
17.30 Художня панорама. Живописець Віктор Сидоренко
18.10 «Чумаки». Вечір української пісні. Частина 1.
19.00 УТН.
19.10 Акценти.
19.25 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Понеділок — день важкий», «Добрий знак», «Ближче до діла», «Острів душі».
20.20 Чарівний промінь.
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Пектораль.
22.05 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Роби — раз».
23.25 Молодіжна студія. «Нонстоп рандеву».
0.25 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

9.30 Ранкова зірка.
10.20 Прем'єра телефільму для дітей «Пригоди Чорного Красунчика».
10.45 Прем'єра мультсеріалу «Шекспіріада». Фільм 6 — «Дванадцята ніч».
11.15 Марафон-15.
12.05 Авіакосмічний салон.
12.15 «Актори і долі». Худ. фільм «Цирк».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Презентація фільмів режисера Г. Панфілова.
14.40 «Зустріч для вас». Письменники В. Конецький і В. Шефнер.
15.30 Клуб мандрівників.
16.20 Зоряний час.
17.00 «Білосніжка і семеро гномів». Е. Рязанов розмовляє з К. Ернстом.
17.40 Погода.
17.45 Гол.
18.15 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Зозулині діти».
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телесеріалу «Горячев та інші». 14 серія.
«Нова студія» представляє:
21.10 Бомонд.
21.45 Джем-сейшн.
22.55 Монтаж.
23.00 Новини.
23.20 Здрастуйте.
0.00 «Вогненний ангел». Вистава Ташкентського театру опери та балету.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ,

12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 «Одруження Бальзамінова». Худ. фільм.
14.50 «Полювання». Мультфільм для дорослих.
15.10 XX століття в кадрі і за кадром. «Колись ми пригадаємо це».
15.55 Табір Земфіри Жемчужної.
16.55 Спасіння 911.
17.50 Імена. Євген Лебедєв.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Катерина Вороненко.
19.10 Мультфільми.
19.30 CNN.
20.00 Візитка.
20.05 Твої можливості, людино.
20.20 Дещо з минулого.
20.35 Дивись.
20.50 Італія, як така.
21.10 Худ. фільм «Пурпурна троянда Каїра».
22.30 СІТ-3.
22.40 Фортуна.
22.50 «Нова Україна» після з'їзду.
23.20 Джемікс.
23.55 Візитка.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

19.30 Мультфільми.
19.45 Програма «Дія».
19.55 «1000+1».
20.00 Худ. фільм «Гравець». Детективна драма.

ВІВТОРОК

11 травня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Доброго вам здоров'я.
8.35 Худ. телефільм «Фатальні діаманти».
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Фізика. Оптичні прилади.
11.05 Три дні в Києві. Фестиваль слов'янської співаної поезії. Передача 2.
11.45 Наук.-поп. фільм «В кожній професії є музика».
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Вулик».
16.40 Освітній канал. Історія України. Відображення визвольної боротьби народу в історичних піснях і думах XVI—XVII ст. Творчість М. В. Лисенка.
17.45 Один з тисячі уроків.
18.05 Прем'єра фільму «Золоте намисто України. Володимир-Волинський» («Київнаукфільм»).
18.20 «Чумаки». Вечір української пісні. Частина 2.
19.00 УТН.
19.10 Студія «1 грудня».
20.00 Кубок України з футболу. Півфінал. «Динамо» — «Металіст». 2 тайм.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Україна і світ.
22.05 Кубок України з футболу. Півфінал. «Карпати» — «Торпедо». 2 тайм.
22.50 Знайома і незнайома Баварія. Частина 1.
23.40 Концерт Галицького оркестру камерної музики (м. Тернопіль).
0.10 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.40 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.25 Мультфільми.
10.00 Гол.
10.30 «Горячев та інші». Худ. телесеріал. 14 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Батальйони просять вогню». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
13.35 Прем'єра док. телефільму «З пальмою по Котую».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Світ грошей Адама Сміта.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільм.
15.30 Музей звуків.
16.10 Рок-урок.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Сторони світу».
18.00 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Мініатюра.
18.55 Тема.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Худ. фільм «Білоруський вокзал».
22.30 Пісня-93. У перерві — 23.00 Новини.
23.55 Кіно до запитання.
0.25 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Відкритий світ. «Нордвест».
14.10 «Натура, що зникає». Програма Л. Аннинського.
15.00 Телебіржа.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». Кенгуру.
16.15 ТрансРосефір. Агентство «Кавказ».
17.00 Журналіст веде розслідування.
17.30 Ваше право.
17.45 За димкою Чорного моря.
18.30 Велике коло.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Кримінальна хроніка тижня.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 165 серія.
20.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Пес і Кіт». Українська народна казка. 20.25 Погляд ззовні.
21.05 Музичний фільм «Над шатрами місяць як серга».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Екран кримінальних повідомлень.
22.45 На сесії ВР Російської Федерації.
23.00 Телеканал «Фортуна». Співає Г. Христов.
23.30 Тихий дім.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.45 Мультфільм.
13.55 Худ. гостросюжетний фільм «Вантаж без маркування».
19.10 Мультфільми.
19.25 «1000+1».
19.30 Худ. фільм «Рятівник». Мелодрама.
21.10 Музична пауза.
21.15 «1000+1».

СЕРЕДА

12 травня

І ПРОГРАМА УТ

8.50 Мультфільм «Мотузка».
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з біології.
9.05 Худ. фільм «Хлоп'ята їхали на фронт».
10.25 Фільм «Перлина Поділля».
10.35 Шкільний екран. 7 кл.
10.55 Село і люди.
11.40 Шкільний екран. 9 кл. Світова література. Поема М. Гоголя «Мертві душі» в ілюстраціях.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Зірочки».
16.40 Телефільм «Бірючий острів. Місяць травень».
17.05 З фондів Українського телебачення. Концерт Яна Табачника та групи «Новий день».
17.30 Купили завод.
18.00 Прем'єра наук.-поп. фільму «І свій шлях широкий». («Київнаукфільм»).
18.15 Концерт дитячого хору «Вогник».
19.00 УТН.
19.10 Акценти.
19.25 Дзвони Чорнобиля. Зона сьогодні.
20.05 За і проти.
20.35 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Літературна класика на екрані. Худ. фільм «Гамлет». 1 серія.
23.00 Знайома і незнайома Баварія. Частина 2.
23.50 В.-А. Моцарт. Меса «Бревіс».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.35 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.20 Торговий міст.
9.50 Виступ ансамблю «Анахну Кан» (Ізраїль).
10.20 Мультфільми.
11.00 Новини
11.20 «Батальйони просять вогню». Худ. телефільм. 3 і 4 серії.
13.35 Прем'єра док. телефільму «Обличчя».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільми.
16.00 Між нами, дівчатами...
16.20 Прем'єра мультфільму «Літаючий будинок». 9 серія.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Вірча грамота».
17.50 Азбука власника.
18.05 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.50 Футбол. Чемпіонат Росії. «Торпедо» (Москва) — «Динамо» (Москва). 2 тайм.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 За кремлівською стіною.
21.20 Телевізійне знайомство. Урмас Отт розмовляє з Президентом Ісландії Вігдіс Фіннбогадоттір.
21.55 Концерт майстрів мистецтв до 300-річчя Російського флоту. У перерві — 23.00 Новини.
23.45 Л-клуб.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

13.55 Табір Земфіри Жемчужної.
15.00 Ази кар'єри.
15.15 Сигнал.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». «Красні дівиці».
16.15 ТрансРосефір. «Далекий Схід».
17.00 Християнська програма.
17.30 Давайте з'ясуємо.
17.45 «Лад-галерея. Гра уявлення, або Кабінети Андрія Костіна».
18.15 Хроно. У світі авто- і мотоспорту.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Заморське яйце». Українська народна казка.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 166 серія.
20.15 Екран кримінальних повідомлень.
20.25 «Старі, старі стрічки». В'ячеслав Кузнецов — соліст балету Маріїнського театру.
21.00 Футбол. Фінал Кубка володарів кубків. «Антверпен» — «Парма».
22.45 На сесії ВР Російської Федерації.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.00 Мультфільми.
12.15 Худ. музичний фільм «Душа».
13.50 Відеомузика.
14.00 «Пригоди Буратіно». Худ. телефільм. 1 серія.
18.30 Мультфільми.
18.45 «1000+1».
18.50 Худ. фільм «Жінка у білому». Мелодрама.
21.10 Інформаційна програма «Рулетка».
21.20 «1000+1».
21.25 Худ. фільм «Троє у дорозі». Комедія.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
Рукописів не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 845793

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311083.

Сторінка 1 набрана і зверстана в комп'ютерному центрі «Голосу України».